

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Qeveria – Vlada- Govenment

2012-2017

NACIONALNA STRATEGIJA REPUBLIKE KOSOVO PROTIV ORGANIZOVANOG KRIMINALA I PLAN DELOVANJA

Juni 2012, Pristina

***DRŽAVNA STRATEGIJA REPUBLIKE KOSOVO PROTIV
ORGANIZOVANOG KRIMINALA I PLAN DELOVANJA
2012-2017***

SADRŽAJ

SKRAČENIC.....	4
I. ZBIR.....	5
II. UVOD.....	6
III. TRENUTNA SITUACIJA.....	7
IV. VIZIJA, MISIJA I STRATEŠKI CILJ.....	11
V. OPŠTI PRINCIPI.....	11
1. Princip Ustavnosti i Zakonodavstva.....	11
2. Princip Prioriteta	11
3. Princip profesionalizma.. ..	11
4. Princip kontinuiteta... ..	12
5. Princip poverljivosti.....	12
6. Princip sloboda i ljudskih prava.....	12
7. Princip bezbednosti.....	12
8. Princip proporcionalnosti.....	12
VI. LEGALNI OKVIR.....	12
VII. INSTITUCIONALNI MEHANIZMI.....	14
1. Nacionalni Koordinator.....	14
2. Sekretarijat	14
3. Ministarstvo Unutrašnjih Poslova.....	14
4. Ministarstvo Financija.....	14
5. Ministarstvo za Trgovinu i Industriju.....	14
6. Ministarstvo Pravde... ..	15
7. Sudski Savet Kosova.....	15
8. Këshilli Prokurorial i Kosovës	15
9. Tužilaštva i Sudovi.....	15
10. Ministarstvo Infrastrukture.....	15
11. Kosovska Obaveštajna Agencija.....	15
12. Kosovska Agencija protiv Korupcije.....	15
13. Ministarstvo Spoljnih Poslova.....	15
14. Ministarstvo za Nauku i Tehnologiju.....	15
15. Ministarstvo za Kulturu, Omladinu i Sport.....	16
16. Ministarstvo Zdravlja.....	16
17. Ministarstvo za Rad i Socijalnu Bobrobit.....	16
VIII. STRATEŠKI CILJEVI.....	16
IX. RAZMATRANA ALTERNATIVA.....	18
X. SPROVOĐENJE I EVALUACIJA STRATEGIJE.....	18
1. Uloga sistema monitorisanja.....	18
2. Institucionalni kapaciteti za monitorisanje i procenu.. ..	19
3. Izbor indikatora monitorisanja i procene.....	19
4. Posredni indikatori.....	20
5. Instrumenti monitorisanja i procene.....	20
6. Podela i upotreba rezultata monitorisanja i procene.....	20
XI. PLAN DELOVANJA.....	20

SKRAĆNICE

KAO	Kosovska Obaveštajna Agencija
KAK	Kosovska Agencija protiv Korupcije
RAT	Regulativni Autoritet Telekomunikacije
PAD	Poreska Administracija Kosova
EU	Evropska Unija
CK	Carine Kosova
UPRG	Uprava Protiv Organizovanog Kriminala
ICITAP	Program za Međunarodnu pomoć za Obuku i Istragu Kriminala
SSK	Sudski Savet Kosova
STK	Savet Tužilaštva Kosova
KZK	Krivični Zakonik Kosova
ZKPK	Zakonik o Krivičnom Postupku Kosova
NK	Nacionalni Koordinator Strategije
MONT	Ministarstvo za Obrazovanje, Nauku i Tehnologiju
MP	Ministarstvo Pravde
MF	Ministarstvo za Financije
MKOS	Ministarstvo za Kulturu, Omladinu i Sporta
MUP	Ministarstvo Unutrašnjih Poslova
MRSD	Ministarstvo za rad i Socijalnu Dobrobit
MSP	Ministarstvo Spoljnih Poslova
MZ	Ministarstvo Zdravlja
MTI	Ministarstvo za Trgovinu i Industriju
MI	Ministarstvo za Infrastrukturu
NVO	Ne—Vladine Organizacije
OSCE	Organizacija za Saradnju i Bezbednost u Evropi
KP	Kosovska Policija
FOJ	Financijska Obaveštajna Jedinica
SECI	Inicijativa Jugo-Istocnu saradnju
UPK	Ured Premijera Kosova

I. REZIME

Ova strategija je dokument koji će predstaviti celokupnu situaciju, trenutnu situaciju, institucionalni mehanizam, slabosti aktuelnog principa u borbi protiv organizovanog kriminala, zajedno sa nekim ključnim faktorima uspeha i dostignuća će konačno definisati moguće ciljeve i metode (kao i institucija) za njihovo ostvarenje.

Nacionalna Strategija protiv Organizovanog Kriminala Republike Kosovo za period 2012-2017 je nastavak prethodne strategije i na osnovu Ustava Republike Kosovo i važećim zakonima Republike Kosova, kao i međunarodnim pravnim instrumentima i međunarodnim najboljim praksama u sprečavanje i suzbijanje organizovanog kriminala. Dok prethodna strategija imala kao svoj glavni cilj uspostavljanje institucionalnog mehanizma za izgradnju, ova strategija ima za cilj da poveća efikasnost i efektivnost institucija i društva u ovoj oblasti.

Ova strategija je struktuirana na takav način da se jasno identifikuju ciljevi i aktivnosti koje treba da budu ispunjeni, tako da ceo institucionalni mehanizam stavi na mesto kako bi se sprečilo i uspešno bori protiv organizovanog kriminala na Kosovu, kao i da bude ozbiljan partner i sa drugim zemljama u međunarodnim naporima u borbi protiv ove pojave putem međunarodne saradnje.

Raznolikost i raznovrsnost različitih kriminalnih grupa kao i lokacije ili teritorije u kojoj posluju obezbeđuje sredstva za efikasnije prilagode novonastalim situacijama u zemlji, dok upotreba međunarodnih slabosti saradnje organa za sprovođenje zakona. U tom kontekstu, ne postoji nijedna zemlja koja je potpuno bezbedan i zaštićen od organizovanog kriminala, pa izuzetak ne čini ni Republika Kosovo. Ova strategija ima za cilj da poveća još više napora kosovskih institucija u oblasti međunarodne saradnje.

Nacionalna Strategija protiv Organizovanog Kriminala ima za cilj da pomogne razvoj i implementaciju politike jačanjem institucionalnih kapaciteta protiv ove vrste kriminala na svim nivoima institucionalnog i društvenog organizovanja.

Pravila za kontrolu i sprečavanje organizovanog kriminala treba da bude zasnovan na dubljem razumevanju onoga što predstavlja međunarodne standarde, organizovani kriminal, što je obim i metode poslovanja i kriminalnih trendova u određenoj zemlji ili regionu.

Cilj strategije je racionalnije korišćenje materijalnih resursa, finansijskih i ljudskih resursa za postizanje i uspostavljanje institucionalnih mehanizama, saradnja i koordinacija u borbi protiv organizovanog kriminala.

Republika Kosovo će nastojati da poboljša stanje u oblasti vladavine prava i da se efikasno bave suzbijanjem organizovanog kriminala, što je uslov za napredak ka evropskom putu, kroz realizaciju pouzdane i realne politike u tom pogledu.

Cilj ove strategije je dalji razvoj politike da preuzme odgovornost za zaštitu pojedinca i društva, kao i problemima koji su posledica organizovanog kriminala.

Razvoj ove nacionalne strategije usmerene na utvrđivanje ciljeva i pripremu kadrova i

zajedničke akcije svih institucija koje će se preduzeti u narednih pet godina (2012-2017).

II. UVOD

Organizovani kriminal se smatra pretnjom za unutrašnju bezbednost i međunarodnog prava. Ova pretnja se može manifestovati u različitim oblicima, u skladu sa razvojem privrednog i društvenog života, posebno u kontekstu globalizacije.

Aktivnosti Organizovanog Kriminala u periodu globalizacije su savršeni, jer mnoge organizovane kriminalne grupe deluju veoma sofisticiranim tehničkim sredstvima, što je teško da im se pada u trag. Organizovani kriminal u najjednostavnijem obliku regulisana, koji je povezan sa različitim oblicima kriminalnim aktivnostima. Kroz trans - nacionalne aktivnosti. Organizovane kriminalne grupe su postali ključni igrači u ilegalne industrije, kao što je proizvodnja droge i trgovina ljudskim bićima koja imaju globalni domet, a ponekad imaju veći profitirati od GDP-ja nekih zemalja.

Međunarodne kriminalne mreže takođe imaju fleksibilnost da brzo i kreativno prilagode naporima za sprovođenje zakona. Ove grupe su u stanju da uspešno izbegnu napore organa za sprovođenje zakona, posebno nadležnih organa za sprečavanje i suzbijanje kriminala kroz operacije koje su uključene u međunarodnoj areni prelazeci mnogo puta i nacionalne granice država.

Geostrateški položaj Republike Kosovo na Balkanu, a uslovi su nastale posle rata, a posebno situacija na severu zemlje, gde su posebno ilegalne strukture koje tamo posluju omogućavaju različitim kriminalnim grupama za razvoj organizovanih kriminalnih aktivnosti. Visoke stope nezaposlenosti i siromaštva takođe doprinose stvaranju povoljnih uslova za razvoj kriminala u opštem i organizovanog kriminala posebno.

Na globalnom nivou, postoji opšti utisak u pogledu organizovanog kriminala do 2004, kada je po prvi put usvojila Konvenciju Ujedinjenih nacija za borbu protiv organizovanog kriminala.

Ova konvencija predstavlja konture definicije organizovanog kriminala i definišu sastavne elemente tog dela. Prema ovoj konvenciji, organizovani kriminal je definisan kao: " organizovana grupa od tri ili više lica, delujući u sprezi, u cilju sticanja, direktno ili indirektno, finansijske ili druge materijalne koristi ."

Konvencija sadrži dodatne protokole koji se posebno bave pitanjima koja se odnose na:

1. prevenciju, suzbijanje i kažnjavanje trgovine ljudima , naročito ženama i decom;
2. krijumčarenja migranata , kao i
3. Proizvodnja i trgovina nelegalnog oružja, njihovih delova i municije.

Čak Evropska Unija, na osnovu pomenute konvencije postao definicija organizovanog kriminala. Ipak, Međutim, naponi za zajednicko razumevanje organizovanog kriminala u EU su ranije ukorenjeni i to početkom 1997, gde EU je ratifikovala

dokument na osnovu liste od 11 karakteristika organizovanog kriminala.

Republika Kosovo, u svom krivičnom zakonu, uz podršku Ujedinjenih Nacija za borbu protiv organizovanog kriminala i njenih protokola, definisao je organizovani kriminal kao ozbiljan zločin izvršen od strane neke strukturirane grupe koja direktno ili posredno koristi, finansijske ili druge materijalne koristi.

Kodeks u pitanju takođe pruža definicije za organizovane kriminalne grupe i strukturirani i ozbiljan kriminal, postojanje koje je preduslov za pripisivanje ovog dela.

Na toj osnovi, sa organizovanom kriminalnom grupom podrazumevamo organizovanu strukturiranu grupu koja postoji u određeno vreme i deluje sporazumno u cilju izvršenja jednog ili više teških krivičnih dela zbog direktne ili indirektno materijalne ili finansijske koristi.

Organizovana grupa je grupa od tri ili više lica koja nije slučajno formirana radi izvršenja bilo kog krivičnog dela i ne znači da će formalno imati definisane uloge za svoje članove, kontinuitet svog članstva ili razvijena strukture.

Takođe, KZK definiše ozbiljan zločin i kao krivično delo kažnjivo zatvorom od najmanje četiri godine.

III. TRENTUNA SITUACIJA

Pristup i institucionalna borba za sprečavanje i borbu protiv raznih oblika organizovanog kriminala na Kosovu, nastavila je da se rukovode teškoćama u smislu među- institucionalne koordinacije, poteškoće u smislu njihove koordinacije unutar međunarodne zajednice i obim vladavine prava na celoj teritoriji Republike Kosovo.

Direktni i indirektni efekti koji su rezultat kriminalnih aktivnosti organizovanih kriminalnih grupa u i van naše teritorije, što predstavlja veliku opasnost za bezbednost Republike Kosova i njenih građana.

Ovi efekti se osećaju i u našoj privredi pronađena i dalje u razvojnim fazama i njegove makro -finansijske stabilnosti.

Ne priznajući prepreke u smislu njihove nacionalnosti, kriminalne grupe su uspeli da perfekcionisu njihov način komunikacije tokom vežbanja u smislu regionalne i transnacionalne kriminalne aktivnosti.

Pronađeni u oblasti gde ne postoji državna institucija za redovno proveravanje granica (severni deo zemlje), kriminalne grupe (srpski, albanski i bošnjački), na stavljaju da kontrolišu i otvaranje alternativnih puteva za sve vrste krijumčarenja, trgovinu narkoticima, trgovina oružjem i ljudima, ostavljajući dužnosti i redovne uplate poreza i drugih oblika kriminalnih aktivnosti.

Takvi oblici organizovanja i delovanja su nove arhitekture organizacije kriminalnih struktura na Kosovu.

Albanske kriminalne grupe za njihovim kriminalnim interesima sarađuju sa

kriminalnim strukturama na severu zemlje (i bosanskih i srpskih zajednica) koje se koriste od strane državnih struktura Republike Srbije za svoje nacionalističke interese i teritorijalnih potraživanja u odnosu na Republiku Kosovo.

miliona profita iz crnog tržišta dok šteta naše ekonomije je ogromna. Iz ove situacije su najveći korisnici su kriminalne grupe, a žrtva i rizik su Kosovska ekonomija i lokalni građani koji su izolovani i getoizirani od strane organizovanih kriminalnih grupa koje deluju u toj oblasti.

Uzmite u obzir da normalan život građana tog dela je direktno pogođena svakodnevnim aktivnostima kriminalnih grupa u pogledu organizacije i sprovođenje krivičnih naloga lidera ovih grupa.

Direktan pogled na dešavanja u smislu bezbednosti i obim crnog tržišta i kriminalnih aktivnosti unutar naše teritorije, što je odraz indikacije u smislu povećanja negativnog uticaja na našu ekonomiju.

Zakoni i liberalnije odredbe u regionu, nedovoljna kontrola granica, posebno na severu zemlje, stvorili preduslove za proširenje crne- kriminalne ekonomije koja je započela aktivnost predstavlja ozbiljnu pretnju za ekonomiju, narušavanje konkurenciju i ugrožavanje demokratskog funkcionisanja institucija.

Ova analiza postojećeg stanja u odnosu na aktivnosti kriminalnih grupa na Kosovu obuhvata samo fenomen trgovine narkoticima, oružjem i municijom, trgovine ljudima, fenomen korupcije i pranja novca i krijumčarenja migranata (van Kosova kada kriminalne grupe se koristi kao tranzitna tačka i logističku podršku grupa i kriminalnih grupa, kao i trgovine naših građana u Evropsku Uniju kroz falsifikovanje dokumenata).

Deo trgovine narkoticima sprovodi preko severnog dela koji je neproveren od bezbednosnih struktura Republike Kosova. Lokalna policija koja tamo posluje u okviru uniformi Kosovske policije, radi po naređenju tajnih službi koji ne dopuštaju uspostavljanje reda i zakona, ali i podršku lidera kriminalnih struktura koje kontrolišu kokainsko tržište u Republici Srbiji za u Kosovu.

Ostatak lakih droga poput marihuane u tržište dolazi uglavnom iz zemalja u regionu kroz ilegalne puteve ili skrivene u malim količinama preko granicnih prelaza.

Heroin kao kategoriju droge koja se manje troši na Kosovu, uglavnom dolaze iz istocnih zemalja preko puteva i organizovanih kriminalnih grupa gde zatim se prevoze u druge zemlje Evropske Unije.

Krijumčarenje kao fenomen koji negativno utiče na ekonomski razvoj Kosova, obuhvata kriminalne aktivnosti krijumčarenja i dizel goriva, duvan, alkohol, razni lekovi, razno krijumčerenje robe, koja je koštala milione evra budžeta i takođe su Glavni uzrok narušavanja konkurencije i nekontrolisanje neželjenim efekata u samom zdravlju potrosaca u Republici Kosovo.

Što se tiče fenomena trgovine ljudima, Kosovo nastavlja da bude destinacija različitih kriminalnih puteva uglavnom trgovine ljudima iz zemalja iz istocnih do naše teritorije. Organizovane kriminalne grupe iskorišćavaju postojeće praznine pravne i

administrativne za trgovinu za potrebe vršenja prostitucije u našoj teritoriji. Zbog velikih prednosti kriminalne strukture su dosledno ostvaruje kroz oblike i kriminalnih puteva koristeći podmicenje i korupciju nadležnih zvaničnika da obezbede dozvole za boravak i radne dozvole za žrtve trgovine ljudima.

Uznemiravajući Fenomen je i ozbiljna pretnja trgovina oružja i municije. Kosovo je destinacija ali tranzitna zemlja, uglavnom za trgovinu između kriminalnih struktura koje deluju u regionu. Severni deo Republike Kosovo nastavlja da se koristi za uvođenje oružja i municije za domaće tržište, ali i za onaj u regionu. Ovi putevi se koriste za unosenje kratkog oružja i trgovine ljudima i uvođenje svoje proizvodnje, uglavnom iz Srbije u Kosovska tržišta, ali i druge zemlje u regionu.

Socijalno -političke promene u zemljama Severne Afrike i Srednjeg Istoka nisu ostavljeni bez dodirivanja Republiku Kosova u pogledu trgovine migranata. Ova vrsta kriminalne aktivnosti koja uključuje dve vrste kriminalnih grupa trgovine aktivnosti naših građana u različitim zemljama Evropske Unije i mogućnost stvaranja i podrška tranzitnih puteva za ilegalne imigrante iz Severne Afrike i Srednjeg Istoka .

U oba slučaja, srpske i albanske kriminalne grupe iskorišćavaju aktivnosti organizovanog kriminala i strukture međunarodnog karaktera.

Korupcija i pranje novca su formirali najnoviji i najnapredniji u institucionalnom životu i predstavlja jedan od najvećih rizika po nacionalnu bezbednost i građanina. Velike količine ilegalno dobijenog novca preko iznuđivanja novca ili drugih oblika korupcije su uglavnom uvedeni na tržište nekretnina, igrara na sreću i visokim kolektivnim zgradama.

U odsustvu pravnog okvira za poreklo imovine, sprečavanje pranja novca i oduzimanje imovine, kriminalne grupe su uspeli da legalizuju svoju milionsku imovinu koja proističe iz kriminalnih aktivnosti unutar i van teritorije Kosova (krhki legalni okvir).

Na osnovu redovnih analiza bezbednosnih struktura na Kosovu i redovnom analizom bezbednosnih institucija u Evropskoj Uniji i šire, prvi nagoveštaji govore o različitosti i savršenstva kriminalnih grupa u Evropskoj Uniji u celini i u Republici Kosovo i u našem regionu posebno. Kriminalne grupe su u stanju da se prilagode i rade u zavisnosti od uslova za ostvarivanje kriminalnih aktivnosti. Ove grupe su postale suviše kooperativne i polikriminalne.

Ono što bezbednosne institucije treba da budu oprezne da su ovi fenomeni ne mogu se boriti u individualni putem samo sa agencijama za sprovođenje zakona, sprečavanja i suzbijanja kriminalnih grupa i njihove aktivnosti treba biti tertian jednom dimenzijom postojanja neprekidnog ciklusa veza i saradnje iz lokalnih, regionalnih i međunarodnih. Sprečavanje i borba protiv kriminala zahteva međuagencijsku saradnju i koordinaciju, ovi fenomeni ne mogu se boriti samo od strane bezbednosnih službi, zahteva centralnu koordinaciju i obaveštajnu analizu sa ciljem sprečavanja uticaja i suzbijanja.

Identifikacija, lokalizacija i profili kriminalnih grupa na lokalnom nivou, pomoći će bezbednosnim institucijama u identifikovanju, lociranju i profilisanje kriminalnih grupa sa regionalnog i međunarodnog karaktera. Indikacije ukazuju na novi početak u

uticaja strukture pravosuđa i Kosovske Policije.

Ekonomska kriza sa posebnim efektom u evrozoni, je smanjila finansijsku podršku zemljama Evropske Unije sa zemljama u razvoju u oblasti sprečavanja i suzbijanja organizovanog kriminala. Ovo je jedna od teškoća koje su osetile budžetskim strukturama bezbednosti u smislu planiranja međunarodne pomoći i opreme za pružanje pomoći u smislu profesionalne stručnosti.

Najuznemiravajuće i dalje ostaje pojava indikacijaza pocetak uključivanja službenika iz bezbednosnih agencija i institucija pravosuđa i tužilaštva u aferama korupcije i maskirne pokrivenosti i podrške kriminalnih aktivnosti i kriminalnih grupa unutar naše teritorije. Ostaje uznemirujuće infiltrirani elemenat kriminalnih struktura i aktera u procesu donošenja tela, ali takođe u svojim operativnim i informacionim strukturama Kosovske Policije. Poteškoće se javljaju u slučaju dekonspiracije operativnih akcija u smislu sprečavanja i suzbijanja organizovanih kriminalnih grupa. Verujemo da će sveobuhvatna terapija i koordinacija na lokalnom, regionalnom i međunarodnom biti ključ za uspeh u borbi protiv organizovanog kriminala.

Strateški pristup, profesionalni pristup i korišćenje najboljih praksi, samo će pomoći u identifikovanju, profilisanje i krivično gone strukture koje su usavršili iz dana u dan izveštavanja o njihovim aktivnostima.

Odgovorne institucije treba da počnu izradu i razvoj politika za kadrovsko sprovođenje, posebno u kontekstu bezbednosnih agencija i institucija za sprovođenje zakona. Sveobuhvatne politike i tretman negativnih pojava u strateškim i institucionalnog aspekta treba proučavati i tretirati ne samo iz bezbednosnih institucija, ali misao i tretiranje treba preduzeti od strane stručnjaka i pojedinaca koji istražuju i proučavaju negativne pojave u društvu.

Bezbednosne agencije u koordinaciji i saradnji sa obaveštajnim kanalima treba da rade u prevenciji, identifikaciju i uništavanje logističkih baza koje se koriste od strane kriminalnih grupa prilikom razvojnih aktivnosti u tranzitu.

Detaljnije istraživanje trenutnog tržišta unutar nase teritorije ali i sire samo ce našem pomoći laksu identifikaciju vrste i načina delovanja kriminalnih grupa.

IV. VIZIJA, MISIJA I STRATEŠKI CILJ

Vizija

Vizija ove strategije je da se izgradi bezbedno društvo minimiziranjem i sprečavanjem kriminalnih aktivnosti na teritoriji Republike Kosovo.

Misija

Misija ove strategije je razvoj politika da preuzmu odgovornost za zaštitu pojedinca i društva i problemima koji su posledica organizovanog kriminala. Ovo se postiže kroz definisanje strateških ciljeva, specifičnih ciljeva i konkretnih aktivnosti za realizovanje strategije.

Strateški cilj

Cilj ove strategije je racionalnije korišćenje materijalnih resursa, finansijskih i ljudskih resursa za razvoj politike da preuzmu odgovornost za zaštitu pojedinca i društva i problemima koji su posledica organizovanog kriminala.

V. OPŠTA NAČELA

Nacionalna Strategija Protiv Organizovanog Kriminala i Plan delovanja se rukovodi prema sledećim principima:

1. Princip ustavnosti i zakonitosti - Radnje koje su preduzete treba da se zasnivaju na odredbama utvrđenim u Ustavu Republike Kosova, zakonima i međunarodnim sporazumima.

2. Načelo prioriteta - Sprečavanje i borba protiv organizovanog kriminala je prioritet za institucije Republike Kosovo. Generalno opredeljenje da se ozbiljno bave ovim problemom je od ključnog značaja.

3. Princip profesionalizma - Borba protiv organizovanog kriminala zahteva dobre stručnjake, razmenu iskustava i odgovarajuća sredstva / najbolje prakse. To znači kombinaciju obuke, obrazovanja i profesionalnog razvoja institucija Republike Kosova, i da obezbedi za regrutovanje samo najbolje i kvalitetne specijaliste.

4. Načelo kontinuiteta - Aktivnosti treba posmatrati kao deo tekuće strategije. Ovo je posebno važno jer postoje vremenska ograničenja administrativne / proceduralne i zbog inicijative / Raznih aktivnosti će biti potrebno da se odnose na akcije koje će trajati godinama.

5. Princip poverljivosti - institucije odgovorne za sprečavanje i borbu protiv organizovanog kriminala treba da rade na izgradnji poverenja u skladištenje podataka i informacija od zloupotrebe od strane onih koji imaju pristup njima.

6. Princip slobode i ljudskih prava - podrazumeva garanciju prava i sloboda svih pojedinaca, bez obzira na etničku pripadnost, pol, starost, veru u svim fazama angažovanja institucija u sprečavanju i borbi protiv organizovanog kriminala.

7. Bezbednost princip - Ovo načelo podrazumeva garanciju prava na bezbednost i zaštitu za sve građane kroz prevenciju i smanjenje svih oblika organizovanog kriminala.

8. Princip proporcionalnosti - znači ostvarivanje nadležnosti institucija uključenih u prevenciju i borbi protiv organizovanog kriminala samo kad je neophodno i samo u meri neophodnoj za postizanje legitimnih ciljeva, sredstava i metoda, što je pre moguće u najkraće vreme i manje i sa sto manje štetnih posledice.

VI. LEGALNI OKVIR

U borbi protiv organizovanog kriminala, Republika Kosovo ima na snagu jednu

široku osnovu zakonodavne vlasti, gde se primarno zakonodavstvo treba pomenuti, ali se ne ograničavaju na:

1. Ustav Republike Kosova;
2. Krivični Zakon Kosova ;
3. Zakonik o Krivičnom Postupku;
4. Zakon br. 04/L-076 za Policiju;
5. Zakon br. 02/L-128 o opojnim drogama , psihotropnim supstancama i prekursorima
6. Zakon br. 03/L063 Kosovska Obaveštajna Agencija;
7. Zakon br. 03/L-199 za sudove;
8. Zakon br. 03/L-225 za državnog tužioca;
9. Zakon br. 03/L-224 za Tužilački Savet Kosova;
10. Zakon br. 03/L-223 za Sudski Savet Kosova;
11. Zakon br. 03/L-052 za Kancelariju Specijalnog Tužilaštva Republike Kosovo;
12. Zakon br. 03/L-053 o Nadležnostima, I odabiranju Predmeta u i Raspoređivanje Predmeta Sudijama i Tužiocima EULEKS-a na Kosovu;
13. Zakon br. 04/-L-015 za Zaštitu Svedoka;
14. Zakon br. 04/L-043 za Zaštitu Informatora;
15. Kod br. 03/L-193 zakona o Maloletnicima;
16. Kodeks za Carine i Akcizama;
17. Zakon br. 03/L-191 za Sprovođenje Krivičnih Sankcija;
18. Zakon br. 03 / L -183 za Sprovođenje Međunarodnih Sankcija;
19. Zakon br. 03/L-137 za Odeljenje za Sudsku Medicinu;
20. Zakon br. 03/L-142 o Javnom Redu i Miru;
21. Zakon br. 03/L-196 za Sprečavanje Pranja Novca i Finansiranja Terorizma;
22. Zakon br. 03/L-231 za Policijski Inspektorat Kosova;
23. Zakon br. 03/L-216 o Osnivanju Sistema Osiguranja Depozita za Finansijske Institucije na Kosovu;
24. Zakon br. 04/L-030 za Odgovornost Pravnih Lica za Krivična Dela;
25. Zakon br. 04/L-31 za Međunarodnu Pravnu Saradnju u Krivičnim Pitanjima;
26. Zakon br. 04/L-052 za Međunarodne sporazume;
27. Zakon br. 04/L-078 o Opštoj Bezbednosti Proizvoda;
28. Zakon br. 04/L-072 za Kontrolu Državne Granice;
29. Zakon br. 04/L-093 za Mikro Finansijske institucije, banaka i Nebankarskih Finansijskih Institucija;
30. Zakon o socijalnoj zaštiti;
31. Zakon br. 02/L-57 za Ustanove Kulture;
32. Zakon br. 03/L166 o Sprečavanju i Borbe protiv Kibernetike (Ciber);
33. Zakon br. 03/L-063 za Borbu Protiv Korupcije;
34. Zakon br. 04/L051 o Sprečavanju Sukoba Interesa u Vršanju Javnih Funkcija;
35. Zakon br. 03/L-238 o Građansko-pravnim aspektima međunarodne otmice dece;
36. Zakon br. 03/L141 za Administriraju oduzete ili konfiskovane imovine.

Takođe je vredno napomenuti da Republika Kosovo kako bi se zaokružio pravni okvir utiče na borbu protiv organizovanog kriminala je u procesu izrade i usvajanja nacrt , gde posebnim naglaskom vredi pomenuti:

1. Nacrt zakona o Proširenim Nadležnostima za oduzimanje imovine stečene kriminalom;
2. Nacrt zakona o sprečavanju pranja novca;
3. Nacrt zakona za menadžiranje sa oduzetom imovinom;
4. Nacrt zakona za Deklaraciju i Poreklo imovine viših javnih zvaničnika;
5. Nacrt zakona o platnom prometu;
6. Nacrt zakona za Izmene i Dopune Zakona o izvršenju krivičnih sankcija;
7. Nacrt zakona o Izmenama Krivičnog Zakonika;
8. Nacrt zakona o Izmenama i Dopunama Zakona o Krivičnom Postupku;
9. Nacrt zakona za Klasifikaciju Informacija i Verifikacija Pouzdanosti;
10. Nacrt zakona o Zaštiti Licnih Podataka;
11. Nacrt zakona o Sudovima ;
12. Nacrt zakona o Javnom Tužilaštvu;
13. Nacrta zakona za Izmenu i Dopunu kodeksa o carini i akcizama Kod br. 03/L-109-04/L-099 datuma 06.01.2012.

Konvencije i međunarodni akti direktno se primenjuju na Kosovu, koje utiču na borbu protiv organizovanog kriminala su:

1. Univerzalna Deklaracija o Ljudskim Pravima;
 2. Evropska Konvencija za Zaštitu ljudskih Prava i Osnovnih Sloboda i njeni protokoli;
 3. Konvencija protiv mučenja i drugih svirepih, nehumanih, ponižavajućih ili svirepih, nehumanih i ponižavajućih postupanja.
- Republika Kosovo ulaže napore da se pridruži međunarodnim organizacijama, što će omogućiti ratifikaciju i implementaciju međunarodnih konvencija i drugih instrumenata u borbi protiv organizovanog kriminala.

VII. INSTITUCIONALNI MEHANIZMI

Institucionalni mehanizam podrazumeva sve mehanizme koji imaju važnu ulogu u koordinaciji aktivnosti u borbi protiv organizovanog kriminala.

U cilju sprečavanja i borbe protiv organizovanog kriminala na Kosovu, imaju dužnost i odgovornost ove institucije:

- 1. Nacionalni koordinator** - Nacionalni koordinator je pojedinac odgovoran za koordinaciju, koordiniranje, monitoring i izveštavanje o sprovođenju politike, aktivnosti i akcija koje se odnose na borbu protiv organizovanog kriminala.
- 2. Sekretarijat** - Pravo, dužnost i odgovornost Sekretarijata je da prikupi informacije i podatke od drugih institucija, u cilju analize i procene takve informacije i priprema analitičke izveštaje za nacionalnog koordinatora.
- 3. Ministarstvo unutrašnjih poslova** - MUP ima funkcionalnu ulogu u postizanju ciljeva postavljenih u ovoj strategiji. Kosovska Policija kao agencija za sprovođenje zakona u okviru Ministarstva Unutrašnjih Poslova ima punu odgovornost u borbi protiv svih oblika organizovanog kriminala. Kosovska Policija i Carina, zajedno sa drugim institucijama su ključni akteri u sprečavanju i borbi protiv kriminalnih aktivnosti, ne samo na Granicu Kosova, nego i u celoj teritoriji Kosova.

4. Uloga Ministarstva Finansija - MF preko Carina i Poreske Uprave finansijska obaveštajna služba će sprečiti prekogranični protok robe i materijala u cilju aktivnosti koje se odnose na sve oblike organizovanog kriminala. Uloga ovog ministarstva ima veze sa pomoći u identifikaciji, izveštavanje i blokiranje finansiranja aktivnosti u vezi sa organizovanim kriminalom.

Kosovska carina ima misiju nacionalne odbrane, ekonomije i građana kroz doprinos ekonomskim pitanjima i doprinos bezbednosti.

Finansijska obaveštajna služba, kao nezavisna institucija i nacionalne centralne deo Ministarstva Finansija, koji je odgovoran za prijem, analizu i dostavljanje informacija koje se odnose na pranje novca i finansiranje terorizma. FOJ u cilju sprečavanja i efikasnog suzbijanja pranje novca, sarađuje sa svim institucijama za sprovođenje zakona: Kosovskom Policijom, Kosovskom Carinom, Poreskom Upravom Kosova, Tužilaštva, itd, kao i sa FOS (slicne institucije) Međunarodna radi razmene informacija za borbu protiv pranja novca i finansiranja terorizma.

5. Ministarstvo trgovine i industrije - U borbi protiv organizovanog kriminala će pomoći da se spreči protok robe, pružanja usluga kroz saradnju i koordinaciju podrške institucija.

6. Uloga Ministarstva Pravde - Ministarstvo Pravde je važan deo za borbu protiv organizovanog kriminala i posvećena je da:

- Obezbediti uslove za krivično gonjenje u određenom Specijalnom tužiocu, koji se smatra ključnom institucijom u borbi protiv organizovanog kriminala;
- Jačanje i funkcionisanje vladavine zakona, koji će pomoći u borbi protiv organizovanog kriminala;
- Završetak zakonodavstva u oblasti vladavine prava do povećanja efikasnosti u ostvarivanju svojih strateških ciljeva u borbi protiv kriminala povezanog sa organizovanim kriminalom.

7. Sudski Savet Kosova - obezbeđuje da sudovi na Kosovu budu nezavisni, profesionalni i nepristrasni pravosudni sistem kako bi bili efikasniji u borbi protiv organizovanog kriminala i drugih oblika kriminaliteta.

8. Kosovski Tužilački Savet - Obezbeđuje da sistem tužilaštva na Kosovu bude nezavisan, nepristrasan i profesionalno u tužilaštvo, istrage i otkrivanja krivičnih dela i predstavlja u sudskom gonjenju dela u ime države.

9. Tužioci i Sudovi- su odgovorne institucije za krivično gonjenje njihovo adekvatno kažnjavanje, konfiskacija imovine i imovine stečene kriminalnim aktivnostima.

10. Ministarstvo za infrastrukturu – Ima ulogu u borbi protiv organizovanog kriminala kroz saradnju i koordinaciju sa drugim institucijama u okviru ovlašćenja i odgovornosti za pružanje podrške institucijama koje su uključene u sprečavanju i borbi protiv organizovanog kriminala.

11. Kosovska Obaveštajna Agencija –je telo koje prikuplja, procenjuje i pruža informacije o pretnji od organizovanog kriminala za bezbednost Kosova.

12. Agencija za Borbu Protiv Korupcije- je nezavisno i specijalizovano telo koje se bavi sprečavanjem i borbom protiv korupcije. Agencija prikuplja , analizira i vrši preliminarnu istragu o navodnim administrativnim slučajevima korupcije i prosleđuje ih tužiocu. Nadgleda imovinu višeg i javnih zvaničnika i sprečava sukobe interesa.

13. Ministarstvo Spoljnih Poslova -ima ulogu u smislu pružanja pomoći za međunarodnu saradnju u borbi protiv organizovanog kriminala.

14. Ministarstvo za Obrazovanje, Nauku i Tehnologiju - igra važnu ulogu u sprečavanju organizovanog kriminala kroz obrazovanje, nastavni plan i program, kroz kurikularne pristupe i razne van nastavne aktivnosti.

15. Ministarstvo za Kulturu, Omladinu i Sporta-, Ministarstvo za Kulturu, Omladinu i Sporta u borbi protiv organizovanog kriminala ima ulogu u organizovanju aktivnosti (kampanje) senzibiliranja mladih i neformalnih grupa, u cilju podizanja svesti o opasnostima organizovanog kriminala (trgovine ljudima , droge i prostitucije) i njegovoj prevenciji.

16. Uloga Ministarstva Zdravlja - Ministarstvo Zdravlja učestvuje u sprečavanju, tretman, medicinska rehabilitacija žrtava organizovanog kriminala. Ovo realizuje kroz zakone, strategije, relevantnih planova, kliničkih protokola, kao i pružanje tretmana lekova i medicinskog materijala.

17. Ministarstvo za Rad i Socijalnog Staranja - Uloga Ministarstva Rada i Socijalnog Staranja je da izradi planove i programe za zaštitu porodice, pojedinca na načine koji daju socijalnu podršku, kao i saradnju sa drugim institucijama za identifikaciju, savetovanje i lečenje žrtava organizovanog kriminala.

U institucionalnom smislu, važnu ulogu u sprečavanju i borbi protiv organizovanog kriminala takođe igraju i druge domaće i međunarodne partnerske institucije prisutne na Kosovu, ali i van nje.

VIII. STRATEŠKI CILJEVI

Nacionalna Strategija za borbu protiv organizovanog kriminala oslanja se na sledećim strateškim ciljevima:

- **Dalje jačanje kapaciteta za sprečavanje i borbu protiv organizovanog kriminala.**
- **Razvoj saradnje i koordinacije između lokalnih i međunarodnih akata u prevenciji i borbi protiv organizovanog kriminala;**
- **Sprečavanje i borba protiv svih oblika organizovanog kriminala;**
- **Podizanje svesti građana o posledicama organizovanog kriminala.**

1. Dalje jačanje kapaciteta za sprečavanje i borbu protiv organizovanog

kriminala

Da bi se uspešno borili protiv organizovanog kriminala, neophodno je da institucije imaju odgovarajući ljudski kapacitet kvalifikovanih i specijalizovanih za efikasnu borbu protiv organizovanog kriminala. Zbog složenosti koje ima organizovani kriminal je veoma važno da su strukture uključene u sprečavanju i borbi protiv organizovanog kriminala ima tehnička sredstva, modernu i standardizovanu tehnologiju. Takođe, veoma je potrebno da se obezbedi potreban prostor za rad svih institucija i institucionalnih kapaciteta u cilju jačanja borbe protiv organizovanog kriminala.

Izgradnja kapaciteta institucija u cilju sprečavanja i borbe protiv organizovanog kriminala obuhvata niz mera usmerenih na:

- 1.1. Razvoj ljudskih resursa u sprečavanju i borbi protiv organizovanog kriminala;
- 1.2. Razmatranje i harmonizacija pravnog okvira;
- 1.3. Stvaranje adekvatnog prostora, i neophodne opreme za jedinice koje se bave sprečavanjem i borbom protiv organizovanog kriminala;
- 1.4. Praćenje, evaluacija i revizija Strategije i Plana Delovanja;

2. Razvoj saradnje i koordinacije između nacionalnih i međunarodnih aktera u prevenciji i borbi protiv organizovanog kriminala.

Da bi se uspešno borili protiv organizovanog kriminala neophodno je da postoji saradnja i koordinacija unutar organizacije, u svim sektorima i na svim nivoima organizacije.

Radi koordinacije i koordiniranja aktivnosti u borbi protiv organizovanog kriminala je saradnja i koordinacija između odgovornih institucija za sprečavanje i borbu protiv ove pojave.

Međuresorna saradnja i koordinacija između institucija je preduslov za efikasniji rad u sprečavanju i borbu protiv organizovanog kriminala, posebno u procesu razmene informacija, razmenu iskustava i akcija i zajedničkih operacija.

Sve institucije treba aktivno da učestvuju u sprečavanju i borbi protiv organizovanog kriminala kroz saradnju i koordinaciju aktivnosti.

Institucionalna saradnja i koordinacija obuhvata niz mera usmerenih na:

- 1.1. Uspostavljanje i promocija među-institucionalne saradnje i koordinacije;
- 1.2. Uspostavljanje i unapređenje regionalne i međunarodne saradnje;
- 1.3. Članstvo u međunarodnim organizacijama;

1. Sprečavanje i borba protiv organizovanog kriminala forme

Preko sprečavanja i suzbijanja organizovanog kriminala se cilja organizovanje i razvijanje različitih aktivnosti u cilju podizanja svesti osoblja odgovornih institucija i javnosti o posledicama koje izaziva organizovani kriminal.

Institucije Republike Kosovo su posvećene borbi protiv svih oblika organizovanog kriminala, uključujući ali ne ograničavajući se na: borbu protiv droge, trgovine ljudima, krijumčarenja migranata, oružja, goriva, alkohola, umetničkih dela, nasleđena kulturna dela itd.

Da ojača napore za sprečavanje i borbu protiv kriminala, važno je pokušaj Policije Kosova da ih sprovede vođene od strane obavještajne službe.

Sprečavanje i borba protiv svih oblika organizovanog kriminala obuhvata niz mera koje imaju za cilj:

3.1 Sprečavanje svih vidova krijumčarenja, utaje poreza i drugih krivičnih dela.

3.2 Borba protiv šverca i drugih zločina na teritoriji Kosova, primenom moderne tehnike za istrage.

3.3 Povećanje efikasnosti integrisanih finansijskih istraga , pristup u paralelne istrage;

1. Svest građana o posledicama organizovanog kriminala

1. Podizanje svesti građana o posledicama organizovanog kriminala za društvo i njegovi destabilizirajućih efekti na privredu zemlje.

IX. RAZMATRANA ALTERNATIVA

Tokom razvoja ove strategije sprovedene su brojne aktivnosti koje su imale karakter analitičkog istraživanja. Istraživanje i analitički rad je rezultirao sa formulisanjem strateških ciljeva, i neophodnih specifičnih aktivnosti, odgovoran i prateće institucije i indikatori za merenje sprovođenja aktivnosti.

Kao rezultat rada i posvećenosti svih institucija Republike Kosovo i podršku drugih međunarodnih institucija identifikovane su bolje alternative odnosno odgovarajući ciljevi, koja će pomoći Republiku Kosovo u sprečavanju i borbi protiv organizovanog kriminala.

Kosovo ima resurse i kapacitete da se suočavaju i rešavaju domaće terorističke pretnje.

Problem organizovanog kriminala u kosovskom društvu treba posvetiti posebnu pažnju, posebno od strane državnih institucija, ali i civilnog društva uopšte i koordinaciju aktivnosti između njih. Dakle, razvoj ove strategije, a posebno ciljevi i aktivnosti su usmerene u smislu saradnje i koordinacije aktivnosti svih institucija kako bi se sprečilo na prvom mestu, ali i u borbi protiv organizovanog kriminala. Svi državni mehanizmi , institucionalni i društveni imaju potrebu da se uključe u sprečavanje i otkrivanje svih oblika organizovanog kriminala, kako bi se izbegla opasnost koja se predstavlja u nacionalnim i međunarodnim okvirima.

Tokom rada radne grupe u izradi ove strategije su razmatrane mnoge alternative koje su proučavane i analizirane kao celina, i kao rezultat toga, su izabrane najbolje alternative koje nude mogućnost za uspeh u prevenciji i borbi protiv

organizovani kriminala.

X. IMPLEMENTACIJA I EVALUACIJA STRATEGIJE

1. Uloga sistema monitoringa

Proces sprovođenja strategije će biti proces realizacije strateških ciljeva, ciljeva i aktivnosti. Monitoring i evaluacija ciljeva i efektivnosti relevantnih aktivnosti su integralni deo strategije i ključnih komponenti u procesu njegove implementacije. Monitoring i evaluacija će služiti za praćenje uspešnosti strategije za merenje stepena realizacije svojih ciljeva, da se proceni potreba i odrediti pravce aranžmana, posebno u vezi sa aktivnostima.

Monitoring će se sprovoditi od strane institucija sa širokim učešćem zainteresovanih strana.

Glavne dimenzije nadgledanja i procene strategije su:

- institucionalni kapaciteti ;
- Praćenje pokazatelja u toku i na kraju trogodišnjeg perioda;
- Izvori informacija i merni instrumenti ;
- Distribucija i korišćenje rezultata monitoringa i evaluacije .

2. Institucionalni kapaciteti za monitorisanje u evaluaciju

Sistem monitoringa i evaluacije će se proširiti na sve institucije odgovorne za sprovođenje ciljeva postavljenih u Strategiji i u Planu Delovanja.

- Ministarstvo Unutrašnjih Poslova, kao vodeća institucija za realizaciju ciljeva, stvorice jedinicu za monitoring i evaluaciju strategije pod rukovodstvom Nacionalnog Koordinatora protiv organizovanog kriminala. Ova jedinica će pratiti ključne pokazatelje koji se odnose na borbu protiv organizovanog kriminala. Na kraju svake godine, sačinjava izveštaj o progresu o stepenu realizacije ciljeva.
- Ministarstva iz linije (MP, MONT, MF, MZ, MRSZ, MI, MUP, MSPP, MKOS , MPŠRR) će biti odgovorane za praćenje i evaluaciju aktivnosti koje su dodeljene ovim ministarstvima ili institucijama pod njihovim nadzorom, uključujući i tužioce i sudove. Ove institucije će izveštavati Nacionalnog Koordinatora kako bi se ujediniли izveštaji.
- Nevladine organizacije će učestvovati u monitoring i evaluaciju, u zajedničkim tabelama koje će biti organizovane od strane koordinatora. U ovim tabelama, civilno društvo će podneti izveštaje koji se odnose na praćenje projekata i programa koje su oni realizovali.

3. Izbor monitoringa i evaluacije

Konačni indikatori

1. Broj relevantnih zakona i propisa, koji su stupili na snagu nakon usvajanja

strategije;

2. kreirane Strukture (Koordinator, Sekretarijat) ;
3. Broj bilateralnih i multilateralnih potpisanih sporazuma sa drugim državama;
4. Izveštaji monitoringa i evaluacije strategije;
5. Broj slučajeva kojima se bavi policija, tužilaštva i sudovi unutra i spolja;
6. Konfiskacija imovine, oružja, duvana, automobila, novca i drugih predmeta koji su dobijeni izvršenjem krivičnog dela;
7. Broj uhapšenih;
8. Broj i iznos izrečenih kazni ;
9. Oduzimanje imovine koji su rezultat krivičnih dela organizovanog kriminala.

3. Posredni pokazatelji

Da li su indikatori za praćenje aktivnosti u Planu Delovanja protiv organizovanog kriminala.

4. Instrumenti za Monitoring i evaluaciju

1. Standardizovani sistem prikupljanja i obrade podataka;
2. Administrativni podaci i statistika Ministarstva Unutrašnjih Poslova (Policija), MD, MZ, MPF (Carina, ATK), MONT, tužilaštvo, sudovi, MRSZ;
3. Upućeni Nacionalni i međunarodni mehanizmi;
4. Ankete i posmatranja na svest stanovništva o organizovanim kriminalnim pitanjima.

5. Distribucija i korišćenje rezultata monitoringa i evaluacije

Rezultati monitoringa i evaluacije će biti distribuiran na napredak u borbi protiv organizovanog kriminala, odnosno ostvarivanju strateških ciljeva i specifičnih ciljeva. Jednom prikupljeni izveštaji o napretku na osnovu podataka i posmatranja , oni će biti distribuirani među korisnicima koji će biti:

1. Centralne i lokalne državne institucije ;
2. Međunarodni partneri ;
3. Civilno društvo;
4. Mediji;
5. Sira Javnost.

Glavni odgovorni za raspodelu rezultata je nacionalni koordinator. Takođe, objavljivanje rezultata će takođe biti učinjeno putem medija ili organizovanjem seminara i okruglih stolova , da bi izvukli zaključke o radu strategije.

XI. PLAN DELOVANJA

Akcioni plan razvijen u okviru opšteg strateškog okvira definisanog u Nacionalnoj Strategiji protiv organizovanog kriminala.

Akcioni plan za sprovođenje ove strategije će obuhvatiti :

- strateške ciljeve;
- Specifične ciljeve;
- konkretne aktivnosti za postizanje ciljeva;
- Utvrđuje instituciju za podršku za postizanje svakog cilja i aktivnosti;
- Precizira vremenski okvir za realizaciju svakog cilja;
- Utvrđuje neophodne finansijske resurse za razvojne aktivnosti;
- utvrđivanje indikatora za svaki cilj i aktivnosti.

Akcioni plan treba da pokaže povezanost sa opštim okvirom Nacionalne Strategije za borbu protiv organizovanog kriminala Republike Kosovo.